

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 4C/220/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2512214868
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Hricková
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:2512214868.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Ľudmilou Hrickovou v právnom spore žalobcu: X. Q., nar. X.X.XXXX, trvale bytom X. U. XXX/X, B., štátneho občana Slovenskej republiky, zastúpeného JUDr. Milanom Kuhajdom, advokátom so sídlom Piešťanská 358/92, Moravany nad Váhom, proti žalovanému: V. S., nar. X.X.XXXX, trvale bytom R. D. XXX/XX, V., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, zastúpeného Mgr. Monikou Bartovicovou, advokátkou so sídlom E. Belluša 6752/8, Piešťany, o zaplatenie 5.000,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.600,- eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.600,- eur od 26.1.2011 až do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 1.400,- eur a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania konanie z a s t a v u j e .

III. P r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 44 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 27.11.2012, doručenou Okresnému súdu Piešťany dňa 3.12.2012, upresnenou podaním zo dňa 7.2.2019, doručeným súdu dňa 7.2.2019, sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 5.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 5.000,- eur od 21.5.2011 do zaplatenia titulom nevrátenia pôžičky. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Veci bola pridelená spisová značka 9Ro/329/2012.

2. Žalobný nárok žalobca odvodzoval od záväzkového právneho vzťahu strán sporu založeného písomnou zmluvou o pôžičke zo dňa 12.4.2011, na základe ktorej žalobca odovzdal žalovanému sumu 5.000,-eur ihneď po podpise zmluvy, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť do 20.5.2011. Nakoľko žalovaný nevrátil žalobcovi ani časť požičanej sumy, žaloba zaslaná dňa 16.10.2012 žalovanému výzvu na vrátenie pôžičky, ktorú si žalovaný prevzal dňa 31.10.2012, pôžičku však žalobcovi nevrátil. Keďže tak neurobil, dostal sa do omeškania s platením peňažného dlhu, preto popri nároku na zaplatenie istiny pôžičky si žalobca uplatnil aj nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania žalovaného, t. j. od 21.5.2011 až do zaplatenia.

3. Súd rozhodol vo veci platobným rozkazom č. k. 9Ro/329/2012-14 zo dňa 9.8.2013, proti ktorému podal žalovaný včas odpor s odôvodnením vo veci samej, čím bol platobný rozkaz zrušený priamo zo zákona, a to podľa § 174 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v znení platnom a účinnom ku dňu vydania platobného rozkazu. Žalovaný odpor odôvodnil tým, že žalobcovi predmetnú sumu nedlhuje.

4. Keďže platobný rozkaz bol zrušený priamo zo zákona, vec bola preradená do súdneho registra C, a dňa 24.10.2013 jej bola pridelená nová spisová značka: 4C/220/2013.

5. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, vykonal dokazovanie listinami, a to zmluvou o pôžičke zo dňa 12.4.2011, výzvou zo dňa 16.10.2012, doručenkou zo dňa 31.10.2012, zmluvou o pôžičke zo dňa 23.12.2010, žiadosťou o vydanie cestovného pasu zo dňa 8.3.2013, žiadosťou o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, poučením o právach a povinnostiach uchádzača o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, žiadosťou o vyradenie z evidencie uchádzača o zamestnanie zo dňa 5.5.2010, žiadosťou o resocializačný príspevok zo dňa 3.6.2009, potvrdením o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 1.6.2009, čestnými prehláseniami predloženými žalobcom, výsluchom subjektov sporu, ich vyjadreniami a vyjadreniami ich právnych zástupcov, a z i s t i l t e n t o s k u t k o v ý s t a v :

6. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011 sú zistil, že žalobca ako veriteľ sa zaviazal požičať žalovanému sumu 5.000,- eur po podpise tejto zmluvy. Žalovaný ako dlžník sa zaviazal požičanú sumu žalobcovi vrátiť do 20.5.2011.

7. Z výzvy zo dňa 16.10.2012 súd zistil, že žalobca ňou upozornil žalovaného na neuhradenie pôžičky v sume 5.000,- eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011. Zároveň ho upozornil, že žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi popri dlžnej sume aj úroky z omeškania od prvého dňa omeškania s plnením peňažného záväzku, t. j. od 21.5.2011 až do zaplatenia istiny. Z doručenky zo dňa 31.10.2012 súd zistil, že v daný deň si žalovaný prevzal poštovú zásielku odoslanú žalobcom, ktorá bola medzitým uložená na pošte od 18.10.2012. Vzhľadom na krátky časový odstup medzi datovaním výzvy žalobcu a uložením zásielky na pošte, ktorá bola odoslaná žalobcom na poštovú prepravu, možno usúdiť, že žalovaný si dňa 31.10.2012 prevzal výzvu žalobcu zo dňa 16.10.2012.

8. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 23.12.2010 súd zistil, že žalovaný ako „veriteľ“ sa zaviazal, že dlžnú sumu 3.600,- eur vráti žalobcovi ako „poskytovateľovi.“ Listina je podpísaná žalobcom aj žalovaným.

9. Zo žiadosti o vydanie cestovného pasu zo dňa 8.3.2013, žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, z poučenia o právach a povinnostiach uchádzača o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, zo žiadosti o vyradenie z evidencie uchádzača o zamestnanie zo dňa 5.5.2010, zo žiadosti o resocializačný príspevok zo dňa 3.6.2009, z potvrdenia o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 1.6.2009 súd zistil, že všetky sú podpísané žalovaným. Tieto listiny súd zadovážil na návrh žalobcu pre prípad, že by žalovaný namietal pravosť podpisu na zmluve o pôžičke. Nakoľko pravosť podpisov strán sporu na zmluve o pôžičke zo 12.4.2011 a na „zmluve o pôžičke“ zo dňa 23.12.2010 nebola medzi stranami sporná, súd sa pri dokazovaní týmito žiadosťami a potvrdeniami viac nezaoberal.

10. Z písomných čestných prehlásení, ktoré súdu predložila žalujúca strana, súd zistil, že žalovaný asi pred 10 rokmi viackrát navštívil H. O. na pracovisku, a požiadal ho o požičanie peňazí, čo H. O. omietol, nakoľko vedel, že v minulosti mal žalovaný požičané peniaze od žalobcu, a že boli problémy s ich vrátením. Žalovaný opakovane chodieval za žalobcom, a ten mu vždy nejaké peniaze požičal.

XX. U. O. v čestnom prehlásení uviedol, že asi pred 10 rokmi požičal žalovanému sumu 500,- eur, ktorý termín na vrátenie peňazí nedodrжал, a peniaze vrátil až po opakovaných urgenciách, aj to až pod hrozbou uplatnenia práva na vrátenie pôžičky na súde. U. O. vedel o tom, že žalovaný si požičiaval peniaze aj od iných kolegov, aj od žalobcu, ktorý mu požičiaval opakovane peniaze napriek tomu, že už v minulosti mal problémy s ich vrátením. Žalobca povedal, že má so žalovaným spísanú zmluvu, a že preto sa neobáva, že by mu žalovaný peniaze nevrátil.

XX. Y. V. v písomnom čestnom prehlásení uviedol, že asi pred 10 rokmi ho žalovaný požiadal o požičanie peňazí, ktoré mu nepožičal, nakoľko vedel, že mal požičané aj od žalobcu, a bol problém s ich vrátením. Po nejakom čase sa dozvedel, že mu žalobca požičiaval postupne rôzne sumy, výška ktorých dosiahla sumu 5.000,- eur.

XX. X. Q. v čestnom prehlásení uviedla, že jej manžel, t.j. žalobca, jej v roku 2010 povedal, že žalovaný si od neho postupne požičiaval rôzne sumy, a keď celková suma pôžičiek dosiahla sumu 3.600,- eur,

tak o tom strany sporu spísali zmluvu. Asi po polroku na to jej žalobca povedal, že žalovanému už nebude požičiavať žiadne peniaze, lebo dlžná suma dosiahla už výšku 5.000,- eur, a že aj o tom majú strany sporu spísanú zmluvu o pôžičke. Tieto peniaze žalobca šetril na kúpu motocykla, preto jeho manželka sa nezoberala tým, že ich požičal známemu. Žalobca jej neskôr oznámil, že žalovaný mu napriek opakovaným urgenciám peniaze nevracia, a že pravdepodobne sa bude musieť obrátiť na súd.

14. Z vyjadrení a z výsluchu žalobcu na pojednávaniach v dňoch 8.1.2019 a 19.3.2019 súd zistil, že zmluvu o pôžičke zo dňa 12.4.2011 strany sporu podpísali na pracovisku žalobcu, pričom zmluvu pripravoval žalobca. Žalovaný si od neho v minulosti viackrát požičal rôzne finančné sumy v hotovosti. Raz mu požičal 30.000,- Sk, z ktorým mu neskôr vrátil 1.000,- eur asi po roku, nakoľko žalovaný bol vo výkone trestu odňatia slobody. Neskôr mu žalobca opakovane požičiaval rôzne sumy, výšku ktorých a dátumy, kedy žalovanému peniaze požičal, uviesť nevedel. Žalobcom požičaná suma napokon dosiahla celkom sumu 5.000,- eur. Suma 3.600,- eur uvedená v zmluve o pôžičke zo dňa 23.12.2010 v sebe zahŕňa viacero predchádzajúcich pôžičiek, ktoré žalovaný nevrátil žalobcovi. Suma 5.000,- eur uvedená v zmluve o pôžičke zo dňa 12.4.2011 zahŕňa v sebe už dlžnú sumu 3.600,- eur, ku ktorej pribudli ďalšie dlžné sumy z ďalších pôžičiek. Žalobca požičiaval žalovanému peniaze z dôvodu, že dobre vychádzal s matkou žalovaného, a žalovaného poznal od malička, tak mu dôveroval, kým dlh nedosiahol sumu 3.600,- eur. Okrem zmluvy zo dňa 23.12.2010 a zo dňa 12.4.2011 žalobca nedisponuje so žiadnym iným dokladom preukazujúcim reálne odovzdanie súm pôžičiek žalovanému. Žalobca pracoval v rokoch 2008 až 2011 ako skladník - predavač s príjmom cca 20.000,- Sk až 25.000,- Sk v čistom mesačne. Žalovaný si požičal aj od iného kolegu nejaké peniaze, ktorému celú pôžičku vrátil, avšak až po niekoľkých urgenciách.

15. Z vyjadrení splnomocneného zástupcu, a neskôr z vyjadrení právneho zástupcu žalobcu na pojednávaniach uskutočnených v dňoch 8.1.2019 a 19.3.2019 súd zistil, že subjekty sporu sa poznali aj pred uzavretím zmluvy o pôžičke z roku 2011, keďže žalobca pracoval s matkou žalovaného, pričom žalovaný občas navštívil matku na pracovisku. Žalobca požičal žalovanému v minulosti aj sumu 30.000,- Sk (995,82 eura), ktorú mu žalovaný v konečnom dôsledku vrátil, aj to z peňazí, ktoré mu dala jeho matka. Žalobca postupne požičiaval žalovanému aj neskôr rôzne finančné sumy v hotovosti. Potom, čo celkový dlh žalovaného dosiahol sumu 3.600,- eur, spísali o tom zmluvu zo dňa 23.12.2010. Napriek tomu žalobca požičiaval žalovanému aj ďalšie sumy, a keď jeho dlh celkový dosiahol sumu 5.000,- eur, spísali o tom zmluvu zo dňa 12.4.2011, pričom požičaná suma 5.000,- eur v sebe zahŕňala aj predchádzajúcu dlžnú sumu 3.600,- eur.

16. Z výsluchu a z vyjadrení žalovaného na pojednávaní uskutočnenom dňa 19.3.2019 súd zistil, že zmluvu o pôžičke zo dňa 12.4.2011 strany sporu podpísali na pracovisku žalobcu. Žalovaný si nepamätal, akú celkovú sumu si od žalovaného požičal, ale všetko mu vrátil. Je pravdou, že si požičiaval rôzne sumy, napríklad 500,- eur, z ktorých vrátil 600,- eur po vzájomnej dohode. Suma 3.600,- eur uvedená v zmluve o pôžičke z 23.12.2010 je, podľa žalovaného, nadhodnotená. Zmluvu žalovaný podpísal iba preto, že nechcel, aby jeho matka alebo priateľka sa dozvedeli o jeho pôžičkách, keďže žalobca pracoval s matkou žalovaného, neskôr aj s jeho priateľkou, navyše, bol deň pred Vianocami. Potom si už nepožičal od žalobcu žiadne peniaze. Zmluvu o pôžičke 5.000,- eur podpísal taktiež z dôvodu, aby sa o pôžičkách nedozvedela mama žalovaného a jeho priateľka. Ani po podpísaní zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011 mu žalobca už neposkytol žiadnu pôžičku. Zmluvu z 23.12.2010 napísal vlastnou rukou žalobca. Matka žalovaného bola v danom čase účtovníčkou, a jej príjem bol cca 14.000,- Sk až 15.000,- Sk v čistom mesačne.

17. Z vyjadrení právnej zástupkyne žalovaného na pojednávaniach uskutočnených v dňoch 8.1.2019 a 19.3.2019 súd zistil, že žalovaný neprevzal od žalobcu sumu 5.000,- eur na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011, ktorá je reálnym kontraktom, a teda vzniká až reálnym odovzdaním sumy pôžičky dlžníkovi.

18. Žalobca podaním zo dňa 25.4.2019, doručeným súdu dňa 25.4.2019, zmenil skutkové tvrdenia uvedené v žalobe. Mal za to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný si priebežne od žalobcu požičiaval rôzne peňažné sumy, ktorých výška v roku 2010 dosiahla sumu 3.600,- eur. Následne subjekty sporu spísali dňa 23.12.2010 listinu nazvanú ako: zmluva o pôžičke, z obsahu ktorej a z úmyslu účastníkov tohto právneho úkonu je zrejmé, že ide o uznanie dlhu, ktorým sa žalovaný zaväzuje vrátiť žalobcovi sumu 3.600,- eur do 25.1.2011. Následne si žalovaný požičiaval od žalobcu ďalšie finančné

čiasťky, a keďže celková výška dlhu žalovaného z pôžičiek poskytovaných mu priebežne žalobcom, dosiahla sumu 5.000,- eur, strany sporu spísali dňa 12.4.2011 novú zmluvu o pôžičke, ktorú, ako osoby neznalé práva, skoncipovali tak, že peňažná suma 5.000,- eur bude žalobcom odovzdaná žalovanému po podpise zmluvy. Suma 5.000,- eur, uvedená v zmluve zo dňa 12.4.2011, zahŕňala v sebe všetky finančné čiastky, ktoré si od žalobcu požičal žalovaný, vrátane sumy 3.600,- eur uvedenej v listine zo dňa 23.12.2010. Nakoľko po podpise zmluvy zo dňa 12.4.2011 nedošlo k reálnemu odovzdaniu finančnej hotovosti, táto zmluva ako právny titul žalobného nároku neobstojí, je však nepochybné, že dochádzalo k opakovaným pôžičkám medzi stranami sporu, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi sumu 3.600,- eur do 25.1.2011, čo neurobil. Preto žalobca zmenil žalobu tak, že žiadal, aby súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť mu sumu 3.600,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 26.1.2011 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

19. Uznesením zo dňa 30.5.2019, vyhláseným na pojednávaní, súd pripustil zmenu žaloby časti zmeny a doplnenia rozhodujúcich skutočností tvrdých v žalobe, ako aj v časti rozšírenia žaloby ohľadom dátumu, od ktorého si žalobca uplatňuje úroky z omeškania. Tým istým uznesením súd nepripustil zmenu žaloby v časti, v ktorej žalobca zúžil uplatnené právo z pôvodnej sumy 5.000,- eur s príslušenstvom na zmenenú sumu 3.600,- eur s príslušenstvom, nakoľko zúženie rozsahu uplatňovaného nároku samotným žalobcom je svojou povahou čiastočným späťvzatím žaloby.

20. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 30.5.2019 vzal späť žalobu v časti o zaplatenie sumy 1.400,- eur a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania. Právna zástupkyňa žalovaného súhlasila s týmto čiastočným späťvzatím žaloby.

21. Z vyjadrení právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 30.5.2019 súd zistil, že žalovaný si požičal od žalobcu minimálne sumu 3.600,- eur, čo žalovaný nepopieral. Tvrdenie žalovaného o tom, že celú sumu poskytnutých pôžičiek žalobcovi vrátil, žalovaný nepreukázal.

22. Z vyjadrení právnej zástupkyne žalovaného na pojednávaní dňa 30.5.2019 súd zistil, žalovaná strana je názoru, že listina z 23.12.2010 nespĺňa všetky náležitosti uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, nakoľko v nej chýba vyhlásenie žalovaného o tom, že záväzok uznáva. V listine chýba aj právny dôvod vzniku záväzku, pretože označenie listiny nemožno považovať za špecifikáciu a uznanie dôvodu. Listina neobsahuje dátum uzavretia zmluvy o pôžičke. Žalovaný si požičiaval o žalobcu rôzne sumy, pričom mu napokon vždy vrátil viac, než si v skutočnosti požičal. Žalovaný podpísal listinu z 23.12.2010 iba preto, že k tomu bol donútený žalobcom, a že bolo tesne pred Vianocami. Nakoľko žalobca zmenil žalobu až v podaní doručenom súdu dňa 25.4.2019, pričom ide o hmotnoprávny prejav vôle, ktorý je voči súdu účinný až od okamihu, keď bol súdu tento prejav vôle oznámený, žalovanú pohľadávku žalovaná strana považovala za premlčanú, pretože uplynula najneskôr 25.1.2014, t. j. uplynutím všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby. Sám žalobca nevie, v akých sumách a kedy poskytol žalovanému jednotlivé sumy pôžičiek, z tohto dôvodu žalovaná strana tvrdila, že zmluva o pôžičke nevznikla, preto nemohol vzniknúť ani dlh.

23. Súd v e c p r á v n e p o s ú d i l nasledovne:

24. Podľa § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“ v príslušnom tvare), zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

25. Podľa § 658 ods. 1 OZ, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

26. Podľa § 558 OZ, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

27. Podľa § 566 ods. 1 OZ veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky.

28. Podľa § 35 ods. 1 OZ, prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejsť.

29. Podľa § 35 os. 2 OZ, právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

30. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

31. Podľa § 37 ods. 2 OZ, právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný.

32. Podľa § 100 ods. 1, ods. 2 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

33. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. Podľa § 110 ods. 1 OZ, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

35. Podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

36. Podľa ust. § 517 ods. 1 prvej vety OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

37. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky /ďalej len „ECB“/ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu).

38. Podľa § 10c nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

39. Žalobca si uplatnil ako príslušenstvo pohľadávky úroky z omeškania od prvého dňa omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu podľa „zmluvy o pôžičke“ zo dňa 23.12.2010, teda odo dňa bezprostredne nasledujúceho po uplynutí lehoty na plnenie v nej uvedenej, t. j. od 26.1.2011 až do zaplatenia.

40. Základná úroková sadzba ECB platná k 26.1.2011 bola 1,00 %. Výška zákonných úrokov z omeškania v danom prípade zodpovedala 1,00 % ročne + 8 percentuálnych bodov, t. j. 9,00 % ročne z dlžnej sumy.

41. Podľa § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

42. Podľa § 216 ods. 1, ods. 2 CSP, súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

43. Podľa § 124 ods. 1, ods. 2 CSP, každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Hmotnoprávny úkon strany je voči súdu účinný okamihom doručenia a voči ostatným subjektom od okamihu, keď sa o ňom v konaní dozvedeli.

44. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

45. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

46. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

47. Vykonaným dokazovaním listinami, a to zmluvou o pôžičke zo dňa 12.4.2011, výzvou zo dňa 16.10.2012, doručenkou zo dňa 31.10.2012, zmluvou o pôžičke zo dňa 23.12.2010, žiadosťou o vydanie cestovného pasu zo dňa 8.3.2013, žiadosťou o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, poučením o právach a povinnostiach uchádzača o zamestnanie zo dňa 3.6.2009, žiadosťou o vyradenie z evidencie uchádzača o zamestnanie zo dňa 5.5.2010, žiadosťou o resocializačný príspevok zo dňa 3.6.2009, potvrdením o podmieňnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 1.6.2009, čestnými prehláseniami predloženými žalobcom, výsluchom subjektov sporu, ich vyjadreniami a vyjadreniami ich právnych zástupcov súd mal za preukázané, že medzi stranami sporu vzniklo viacero záväzkových právnych vzťahov založených viacerými zmluvami o pôžičke, uzavretými ústnou formou v presne neurčenom období pred podaním žaloby. Žalobca postupne požičiaval žalovanému rôzne finančné sumy v hotovosti opakovane napriek tomu, že žalovaný bol často v omeškani s vrátením jednotlivých súm pôžičiek, čo žalobca robil z dôvodu, že sa poznali, keďže matka žalovaného bola kolegyňou žalobcu v práci.

48. Predmetom sporu bolo spočiatku vrátenie sumy 5.000,- eur na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011, od čoho žalobca v priebehu sporu upustil zmenou žaloby zo dňa 25.4.2019, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca neposkytol žalovanému žiadnu finančnú sumu na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 12.4.2011, z obsahu ktorej zmluvy vyplýva, že žalobca sa zaviazal požičať žalovanému túto sumu až po podpísaní zmluvy, t. j. dňa 12.4.2011.

49. Zmenenou žalobou, čiastočne pripustenou súdom uznesením zo dňa 30.5.2019, žalobca odvíjal svoj žalobný nárok na zaplatenie sumy 3.600,- eur od listiny označenej ako: zmluva o pôžičke, ktorú podpísali strany sporu dňa 23.12.2010. V prevyšujúcej časti vzal žalobca žalobu späť.

50. Čestnými vyhláseniami tretích osôb súd mal za preukázané, že žalovaný požiadal v minulosti aj iné osoby, okrem žalobcu, o požičanie peňazí. Tieto čestné vyhlásenia však nie sú dôkazom preukazujúcim skutočnosť, že žalovaný nevrátil žalobcovi pôžičku v sume, vrátenie ktorej je predmetom tohto sporu.

51. Súd poznamenáva, že samotná výška príjmu žalobcu z pracovného pomeru alebo z iného obdobného pracovnoprávneho vzťahu sama osebe nepreukazuje schopnosť alebo neschopnosť žalobcu reálne poskytnúť inej osobe peňažnú pôžičku, keďže finančné prostriedky môžu mať aj iný pôvod, nielen zo zamestnania, avšak pôvod pôžičiek poskytnutých žalobcom žalovanému nie je predmetom tohto sporu.

52. Uznanie dlhu je samostatným zabezpečovacím inštitútom, ktorý plní zabezpečovaciu funkciu tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Uznanie dlhu nie je novým právnym titulom záväzku. Zakladá sa ním právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiteľná dôkazom opaku. Znamená to, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Procesným dôsledkom uznania dlhu je presun dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka. Veriteľ má v prípade sporu uľahčenú situáciu tým, že nemusí dokazovať vznik dlhu a jeho výšku v čase jeho uznania. Na dlžníkovi naopak je, ak chce byť v spore úspešný, aby preukázal, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo inak zanikol. Tieto skutočnosti sú totiž pravým opakom toho, čo uvádza domnienka, t. j. sú spôsobilé, ak vyjdú v konaní najavo, vyvrátiť obsah domnienky (rozsudok NSSR sp. zn. 3Cdo 143/2008 zo dňa 29.1.2009).

53. Uznatie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t. j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu (...) Keďže uznanie dlhu je právnym úkonom, ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma, musí byť určitost' prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, aby dlžníkovi a veriteľovi bol jasný dôvod uznania dlhu ako aj jeho výška, pokiaľ to nie je poznateľné z textu listiny o uznaní dlhu. Určitost' písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a tento prejav by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb (rozsudok NSSR sp. zn. 3Cdo 79/2005 zo dňa 1.7.2009, publikovaný v ZSP vo zv. 4, ročník 2009 na str. 124 pod č. R 38/2009).

54. Súd poznamenáva, že uznanie dlhu môže slúžiť aj na odstránenie spornosti alebo pochybnosti o existencii alebo rozsahu pohľadávky veriteľa, a práve túto funkciu splnilo uznanie dlhu zo dňa 23.12.2010, aby obe strany sporu, t. j. obe zmluvné strany z ústnych zmlúv o pôžičke, mali jasnú predstavu o tom, akú sumu z ústne uzavretých a poskytnutých pôžičiek žalovaný žalobcovi ešte dlhuje, keďže tento nesplácal svoje dlhy riadne a včas. Medzi podstatné zákonné náležitosti uznania dlhu nepatrí uvedenie dátumu vzniku právneho titulu dlhu, a preto neobstojí argumentácia právnej zástupkyne žalovaného, že listina zo dňa 23.12.2010 neobsahuje dátum uzavretia zmluvy o pôžičke.

55. Listinu označenú ako: Zmluva o pôžičke, podpísanú stranami sporu dňa 23.12.2010, v ktorej sa žalovaný ako „veriteľ“ zaviazal vrátiť žalobcovi ako „poskytovateľovi“ dlžnú sumu 3.600,- eur do 25.1.2011 súd posúdil podľa jej obsahu, s prihliadnutím na vôľu účastníkov toho právneho úkonu, ako písomné uznanie dlhu žalovaným. Napriek tomu, že písomné uznanie dlhu je nesprávne označené ako: Zmluva o pôžičke, čo však nemá žiadny vplyv na jeho platnosť, pretože z obsahu tejto listiny je nepochybné, že ide o jednostranný právny úkon, ktorým žalovaný dňa 23.12.2010 vyhlásil, že žalobcovi dlhuje sumu 3.600,- eur, a že ju vráti do 25.1.2011. Právny titul dlhu vyplýva z označenia listiny „Zmluva o pôžičke,“ je teda podľa obsahu písomným uznaním dlhu žalovaného čo do dôvodu a výšky so všetkými zákonnými náležitosťami, pričom obsahuje aj fakultatívny údaj o lehote splatnosti. Na platnosti právneho úkonu uznania dlhu nič nemení ani skutočnosť, že listinu napísal vlastnou rukou žalobca, keďže je podpísaná žalovaným ako dlžníkom, hoci je v listine nesprávne označený ako „veriteľ“, ktorý sa zaväzuje vrátiť žalobcovi ako „poskytovateľovi“ sumu 3.600,- eur. Pre platné uznanie dlhu nie je nevyhnutné, aby žalobca výslovne uviedol slovami „uznávam dlh“ alebo „sľubujem, že dlh vrátim,“ pokiaľ z obsahu písomného uznania dlhu je nepochybné, že dlžník sa zaviazal vrátiť dlh, ktorý vznikol skôr, než došlo k písomnému prejavu vôle, v ktorom dlžník vyhlasuje, že dlh vráti, ak zároveň právny dôvod dlhu vyplýva z obsahu písomného uznania dlhu, aj keby vyplýval iba z označenia listiny, ktorou dlžník uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky.

56. Nakoľko žalovaný týmto jednostranným právnym úkonom dňa 23.12.2010 písomne uznal dlh voči žalobcovi čo do dôvodu a výšky, platí vyvrátená právna domnienka o tom, že dlh v čase uznania trval (§ 558 OZ). Preto v danom prípade nebolo potrebné vykonávať dokazovanie za účelom zisťovania skutočného dátumu uzavretia jednotlivých ústnych zmlúv o pôžičke a dátumov reálneho odovzdania peňazí žalobcom žalovanému. Nebolo potrebné preukazovať ani to, či došlo k odovzdávaniu pôžičiek žalovanému po častiach alebo naraz, pretože platí právna domnienka, že dlh žalovaného v čase uznania, t. j. k 23.12.2010, trval.

57. Neobstojí argumentácia žalovaného, ktorý tvrdil, že „zmluvu“ z 23.12.2010 aj zmluvu z 12.4.2011 podpísal iba preto, že ho k tomu donútil žalobca, a že nechcel, aby sa o jeho pôžičkách dozvedela jeho mama a priateľka, hoci v danom čase už žalovaný, podľa jeho tvrdenia, nedlhoval žalobcovi žiadnu sumu. Tento argument žalovaného zostal iba v rovine tvrdení, t. j. bez akýchkoľvek dôkazov preukazujúcich ich pravdivosť. V danom prípade žalovaný mal možnosť obe listiny nepodpísať, pokiaľ nesúhlasil s ich obsahom. Vychádzajúc zo zásady vigilantibus iura scripta sunt (právo patrí bdelym), žalovaný mal, a mohol pristupovať k podpisovaniu (ak uzatváranie) písomných právnych úkonov s náležitou starostlivosťou a ostražitosťou. Pokiaľ žalovaný nesúhlasil s obsahom „zmluvy“ zo dňa 23.12.2010 a zmluvy zo dňa 12.4.2011, avšak napriek tomu obe listiny podpísal, tento jeho nesúhlas mohol mať iba povahu akejsi vnútornej výhrady, k tomuto súd poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej, k vnútornej výhrade sa pri posudzovaní vážnosti vôle a platnosti právneho úkonu neprihliada (R 32/2016 ZSP).

58. Keďže súd mal za preukázané, že žalovaný uznal dlh titulom zmlúv o pôžičke vo výške 3.600,- eur písomným prejavom vôle zo dňa 23.12.2010, ktorým sa žalovaný zaviazal vrátiť žalobcovi predmetnú sumu do 25.1.2011, na tento záväzok sa vzťahuje 10-ročná premlčacia doba podľa § 110 ods. 1 OZ, ktorý v danom prípade nie je premlčaný. Preto námietka premlčania vznesená žalovaným je nedôvodná.

59. Nakoľko žalovaný nepreukázal, že jeho dlh v celkovej sume 3.600,- eur neexistoval v čase písomného uznania dlhu, t. j. k 23.12.2010, na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe v časti, v ktorej nebola vzatá späť, ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel. Nakoľko žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, a žalobca zmenenou žalobou požadoval od žalovaného zaplataenie nižších úrokov z omeškania, než ktorých sa mohol domáhať podľa predpisov občianskeho práva, keďže súd je viazaný žalobným návrhom, a nemôže žalobcovi priznať viac, než čoho sa domáha (§ 216 CSP), súd žalobe vyhovel aj časti uplatnených úrokov z omeškania, nakoľko sú v súlade s citovanou právnou úpravou (I. výrok).

60. Vzhľadom na dispozičný úkon žalobcu, ktorým vzal žalobu späť v časti o zaplataenie sumy 1.400,- eur a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania, a na výslovný súhlas žalovaného s čiastočným späťvzatím žaloby, súd konanie v tejto časti zastavil (II. výrok).

61. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

62. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

63. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

64. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

65. V tomto spore mali čiastočný úspech obe strany sporu. Žalobca bol úspešný v časti o zaplataenie sumy 3.600,- eur s príslušenstvom, čo predstavuje 72 % predmetu sporu. Na druhej strane, práve žalobca procesne zavinil zastavenie konania v časti o zaplataenie sumy 1.400,- eur a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania, keďže žalobu nevzal sčasti späť pre správanie žalovaného v priebehu sporu, čo predstavuje 28 % predmetu sporu, čomu zodpovedá procesný úspech žalovaného.

66. Nakoľko žalobca mal vo veci väčší úspech než žalovaný, súd podľa § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 CSP náhradu trov konania pomerne rozdelil, a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu vypočítanom ako rozdiel medzi úspechom žalobcu (72 %) a úspechom žalovaného (28 %), t. j. v rozsahu 44 %, o výške ktorej rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, ktorý postup je v súlade s § 262 ods. 2 CSP (III. výrok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Piešťany do 15 dní od doručenia rozhodnutia, v dvoch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh; § 363 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších prepisov.